

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
M. SZPUNAR
представено на 12 юли 2018 година¹

Дело C-238/17

UAB „Renerga“
срещу
AB „Energijos skirstymo operatorius“
AB „Lietuvos energijos gamyba“
Заинтересовани страни:
UAB „BALTPPOOL“
Lietuvos Respublikos Vyriausybė
Achema AB
Achemos Grupė UAB

(Преюдициално запитване, отправено от Vilniaus miesto apylinkės teismas (Районен съд Вилнюс, Литва))

„Преюдициално запитване — Вътрешен пазар на електроенергия — Директива 2009/72/ЕО — Член 3, параграф 2 — Задължения за обществена услуга — Член 3, параграф 6 — Финансова компенсация — Член 3, параграф 15 — Задължение на държава членка да информира Комисията за всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за универсална услуга и за обществени услуги — Член 36, буква е) — Регулаторен орган“

1. В основата на настоящото преюдициално запитване от Vilniaus miesto apylinkės teismas (Районен съд Вилнюс, Литва) е спор между производител на енергия и двама купувачи относно твърдяното забавено плащане на компенсация за обществена услуга от последните към първия.

2. Предлагам Съдът да отговори в смисъл, че въпросите на запитващата юрисдикция са недопустими поради липса на задължение за обществена услуга съгласно Директива 2009/72/ЕО². Настоящият случай просто не попада в обхвата на Директива 2009/72.

Правна уредба

Правото на Съюза

3. Съображения 46 и 50 от Директива 2009/72 гласят както следва:

„(46) Спазването на изискванията за обществени услуги е основно изискване на настоящата директива и е важно в нея да бъдат определени общите минимални стандарти, които да се зачитат от всички държави членки, които разглеждат целите на защита на

¹ Език на оригиналния текст: английски.

² Директива на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 2009 г., стр. 55).

потребителите, сигурност на доставките, опазване на околната среда и равностойни нива на конкуренция във всички държави членки. Важно е изискванията за обществени услуги да се тълкуват на национална основа, отчитайки местните обстоятелства и при спазване на правото на Общността.

[...]

(50) Необходимо е изискванията за обществена услуга, включително по отношение на универсалната услуга, и общите минимални стандарти, които произтичат от тях, да бъдат още по-строги, за да се гарантира на всички потребители, и по-специално на уязвимите потребители, възможността да извличат ползи от конкуренцията и от справедливите цени. Изискванията за обществена услуга следва да бъдат определени на национално равнище, като се отчитат националните обстоятелства, правото на Общността следва обаче да се зачита от държавите членки. [...]

4. Съгласно член 3, параграфи 2, 6 и 15 от Директива 2009/72:

„2. При пълно зачитане на съответните разпоредби на Договора, по-специално член 86 от него, държавите членки може да налагат на предприятия, работещи в електроенергийния сектор, в общ икономически интерес, задължения за обществени услуги, които може да се отнасят до сигурността, включително сигурност на доставките, редовността, качеството и цената на доставките и опазването на околната среда, включително енергийна ефективност, енергия от възобновяеми източници и опазване на климата. Такива задължения са ясно определени, прозрачни, недискриминационни, подлежат на проверка и гарантират равни условия на достъп за електроенергийните предприятия от Общността до националните потребители. Във връзка със сигурността на доставките, управлението на енергийната ефективност/търсенето и за изпълнение на екологичните цели, както и на целите по отношение на енергията от възобновяеми източници, както се посочва в настоящия параграф, държавите членки може да въведат изпълнението на дългосрочно планиране, като вземат предвид възможността трети страни да търсят достъп до системата.

[...]

6. Когато при изпълнение на задълженията си, установени в параграфи 2 и 3, държавите членки предоставят финансова компенсация, други форми на компенсация и изключителни права, те го правят по недискриминационен и прозрачен начин.

[...]

15. При изпълнението на настоящата директива държавите членки информират Комисията за всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за универсална услуга и за обществени услуги, включително за защита на потребителите и за опазване на околната среда, и за възможния им ефект върху вътрешната и международната конкуренция, независимо дали тези мерки изискват дерогация от настоящата директива или не. Впоследствие държавите членки информират Комисията на всеки две години за всички промени в тези мерки, независимо дали те изискват дерогация от настоящата директива или не“.

5. Съгласно член 36, буква е) от Директива 2009/72:

„При изпълнение на регулаторните функции, посочени в настоящата директива, регулаторния[т] орган взема всички подходящи мерки за постигане на следните цели в рамките на своите задължения и правомощия, установени в член 37, в тясно сътрудничество с други релевантни национални органи, включително органите по конкуренция, когато това е необходимо, без да се засяга тяхната компетентност:

[...]

осигуряване на подходящи стимули в краткосрочен и дългосрочен план за операторите и ползвателите на системи, така че да се увеличи ефикасността на системите и да се насърчи интеграцията на пазарите“.

Литовското право

6. Директива 2009/72 е транспонирана в литовското право с Energetikos įstatymas (Закон за енергетиката), Elektros energetikos įstatymas (Закон за електроенергията) и Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (Закон за енергията от възобновяеми източници).

7. Въз основа на разпоредбите на Закона за електроенергията на 18 юли 2012 г. литовското правителство приема Vyriausybės nutarimas Nr. 916 Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo (Постановление № 916 на Министерския съвет за одобряване на процедурата за предоставяне на услуги в обществен интерес в електроенергийния сектор). Съгласно точка 3 от това постановление „компенсацията за обществена услуга“ е уредена в съответствие с Vyriausybės nutarimas Nr. 1157 Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo (Постановление № 1157 на Министерския съвет от 19 септември 2012 г. за одобряване на процедурата за администриране на средства за услуги в обществен интерес в електроенергийния сектор).

8. Съгласно точка 18.1 от Постановление № 916³ плащането на компенсация на доставчици на обществените услуги, изброени в това постановление, може да бъде временно спряно в съответствие с реда и условията на Постановление № 1157, ако доставчикът на обществена услуга или свързаните с него лица не заплащат изцяло или частично компенсацията за обществената услуга, дължима за реално консумираната електроенергия⁴, в съответствие с точка 16 от Постановление № 1157.

9. Постановление № 1157 от своя страна определя понятието „свързани лица“ (точка 3.5)⁵. В точка 26.1 се казва, че операторът на разпределителната система, купувачото предприятие и администраторът следва временно да спрат плащането на средства на доставчици на услуги в обществен интерес, ако тези доставчици и/или свързани лица не плащат средствата за услуги в обществен интерес за реално консумирана електроенергия. Същата разпоредба определя кога може да бъде възобновено плащането на компенсация за обществена услуга. Точка 26.2 от Постановление № 1157 предвижда, че ако доставчикът на услуга в обществен интерес се оттегли от групата на свързани лица, в която поне едно лице не е платило изцяло или частично средствата за услуга в обществен интерес за консумирана електроенергия, неплатените средства

3 Точка 18.1 е включена в Постановление № 916 с изменение, прието с Постановление на Министерския съвет № 76 от 25 януари 2016 г.

4 Преюдициалното запитване не съдържа повече подробности за характера или условията на тази компенсация за обществена услуга с оглед на реалната консумация.

5 Изменена с Постановление на Министерския съвет № 77 от 27 януари 2016 г.

за услуга в обществен интерес за доставка на услуга в обществен интерес следва да му се платят едва когато по-рано свързаните лица са изплатили всички средства за обществена услуга, дължими за консумирана електроенергия до момента на оттеглянето на това лице от групата свързани лица.

Факти, производство и преюдициални въпроси

10. Ищецът в главното производство, UAB „Renerga“ (наричано по-нататък „Renerga“), стопанисва пет електроцентрали, в които произвежда електроенергия от възобновяеми източници. Произвежданата от Renerga електроенергия постъпва в електрическите мрежи.

11. Заедно с Achema и с други дружества Renerga е част от Achemos Grupė UAB (наричана по-нататък „Achema group“).

12. Съгласно договори от 7 януари и 19 юни 2013 г., сключени между Renerga и ответниците (AB Energijos skirstymo operatorius и AB Lietuvos energijos gamyba), Renerga се задължава да продава на ответниците цялата произведена от него и доставяна към електрическите мрежи електроенергия, която те се задължават да купуват и заплащат. Според тези договори цената, която ответниците следва да заплащат на Renerga за електроенергията, е съставена от пазарната цена на електроенергията и компенсация за обществена услуга, съответстваща на разликата между (i) фиксирания курс, приложим към произведената от Renerga електроенергия съгласно предвидените в нормативните актове условия, и (ii) пазарната цена.

13. С Уведомление № 16-SD-108 от 25 февруари 2016 г. администраторът на компенсацията за обществена услуга, BALTPPOOL, информира ответниците, че съгласно постановления № 916 и № 1157 изплащането на компенсацията на Renerga за обществена услуга следва да бъде изцяло временно спряно до пълното плащане от Achema или други свързани с това дружество лица на компенсацията за обществена услуга за реално консумирана електроенергия. Според BALTPPOOL Achema не е изпълнила напълно задължението си да заплаща компенсация за обществена услуга за реално консумираната електроенергия. Тъй като капиталът на Achema и контролният пакет акции на Renerga се държат от Achema group, Achema и Renerga следвало да се считат за свързани лица.

14. На 26 февруари 2016 г. единият от двамата ответници, AB Energijos skirstymo operatorius, информира Renerga, че дължимото му плащане на компенсация за обществена услуга е временно спряно. На 8 март 2016 г. другият ответник, AB Lietuvos energijos gamyba, изпраща подобно уведомление до Renerga, в което посочва, че плащането на дължимата му компенсация за обществена услуга е временно спряно за неизвестен период и че плащането за продадената електроенергия ще се извършва само по пазарната цена.

15. Със свое Уведомление № 16-SD 135 от 10 март 2016 г. BALTPPOOL потвърждава пред Renerga, че плащането на компенсация за обществена услуга е временно спряно и уточнява, че на 31 януари 2016 г. на Achema е изпратена фактура за общата сума от 629 794,15 EUR, с включен ДДС, която трябва да бъде платена до 24 февруари 2016 г. Тъй като на 25 февруари 2016 г. Achema не е извършило плащането по тази фактура, плащането на компенсация за обществена услуга към Achema и към всяко лице, считано за свързано с това дружество, е следвало да бъде временно спряно.

16. В резултат от неизпълнението на задължението си да плащат на Renerga пълната цена, дължима за закупената от тях електроенергия, по-конкретно компонента ѝ „компенсация за обществена услуга“, чието плащане е било предвидено в договорите като част от цената на електроенергията, ответниците натрупват дълг към Renerga от неплатена компенсация за обществена услуга в размер на 1 248 199,81 EUR.

17. Този дълг е изплатен на Renerga на 21 април 2016 г., на която дата BALTPPOOL издава адресирани до ответниците решения № 16-SD-188 и № 16-SD-189 относно плащането на временно спряната компенсация за обществена услуга.

18. На 12 декември 2016 г. Renerga предявява иск пред Vilniaus miesto apylinkės teismas (Районен съд Вилнюс), с който моли съда да осъди ответниците да заплатят съответно 9 172,84 EUR и 572,82 EUR за вреди, по-конкретно лихви за забава в плащането на компенсация за обществена услуга, съгласно сключените съответно на 7 януари и 19 юни 2013 г. договори за покупко-продажба на електроенергия. В допълнение Renerga претендира всеки от ответниците да бъде осъден да му плати лихва в годишен размер от 8,05 %.

19. Считаюки, че спорът изисква изясняване на различни разпоредби на Директива 2009/72, с решение от 11 април 2017 г., получено в Съда на 9 май 2017 г., Vilniaus miesto apylinkės teismas (Районен съд Вилнюс) решава да спре производството и да отпрати до Съда следните преюдициални въпроси:

- „(1) Следва ли предвидената в член 36, буква е) от Директива 2009/72 цел за „осигуряване на подходящи стимули в краткосрочен и дългосрочен план за операторите и ползвателите на системи, така че да се увеличи ефикасността на системите и да се насърчи интеграцията на пазарите“ за регулаторния орган, извършващ посочените в тази директива регулаторни функции, да се разбира и тълкува в смисъл, че забранява непредоставянето на стимули (неплащане на компенсация за услуга в обществен интерес) или тяхното ограничаване?
- (2) Като се има предвид, че съгласно член 3, параграф 2 от Директива 2009/72 задълженията за услуги в обществен интерес трябва да са ясно определени, прозрачни, недискриминационни и да подлежат на проверка, а съгласно член 3, параграф 6 от същата директива финансовата компенсация за лица, предоставящи услуги в обществен интерес, трябва да е определена по недискриминационен и прозрачен начин, необходимо е да се изясни следното:
- (2.1) Трябва ли разпоредбите на член 3, параграфи 2 и 6 от Директива 2009/72 да се тълкуват в смисъл, че забраняват ограничаването на стимулирането на доставчиците на услуги в обществен интерес, ако те надлежно изпълняват поетите от тях задължения във връзка с предоставянето на услуги в обществен интерес?
- (2.2) Следва ли установено в националното право задължение за спиране на плащането на финансова компенсация, получавана от доставчици на услуги в обществен интерес, независимо от извършваните от доставчика на услуги в обществен интерес дейности за предоставяне на услуги в обществен интерес и от изпълнението на поетите от него задължения, но свързващо основанието за ограничаване (спиране) на плащането на компенсация за услуги в обществен интерес и поставящо го в зависимост от изпълнението на дейности и задължения от страна на свързано с доставчика на услуги в обществен интерес лице (в което контролиращото дялово участие принадлежи на същото предприятие, което има контролиращо дялово участие и в доставчика на услуги в обществен интерес) при отчитането на средствата за потребление на услуги в обществен интерес, изчислени за това предприятие, да се счита за дискриминационно, неясно и ограничаващо лоялната конкуренция за целите на разпоредбите на член 3, параграфи 2 и 6 от Директива 2009/72?
- (2.3) Следва ли установеното в националното право задължение за спиране на плащането на получавана от доставчици на услуги в обществен интерес финансова компенсация, докато доставчиците на услуги в обществен интерес остават задължени да продължат да изпълняват изцяло задълженията си за предоставяне на услуги в обществен интерес и свързаните договорни задължения към предприятията, изкупуващи

електроенергия, да се счита за дискриминационно, неясно и ограничаващо лоялната конкуренция за целите на разпоредбите на член 3, параграфи 2 и 6 от Директива 2009/72?

- (3) Задължава ли член 3, параграф 15 от Директива 2009/72 — който изисква държавите членки да информират Европейската комисия на всеки две години за всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за универсална услуга и за обществени услуги — държава членка, която е установила в приетите национални мерки правна уредба, предвиждаща основания, правила и механизъм за ограничаване на компенсацията, платима на доставчици на услуги в обществен интерес, да информира Европейската комисия за тази нова правна уредба?
- (4) Нарушава ли целите на изпълнението на Директива 2009/72 и общите принципи на правото на Съюза (правна сигурност, легитимни очаквания, пропорционалност, прозрачност и забрана на дискриминацията) въвеждането от държава членка в националното право на основания, правила и механизъм за ограничаване на компенсацията, платима на доставчиците на услуги в обществен интерес?“.

20. На основание член 101 от Процедурния правилник, на 28 февруари 2018 г. Съдът изпраща до запитващата юрисдикция искане за разяснения, на което запитващата юрисдикция отговаря на 26 март 2018 г.

21. Писмени становища представят страните в главното производство, Achema group, BALTRPOOL, литовското правителство и Европейската комисия. С изключение на ответниците в главното производство, всички те участват в съдебното заседание, проведено на 3 май 2018 г.

Съображения

Допустимост

Предмет

22. С въпросите си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали различни разпоредби на Директива 2009/72 и общите принципи на правото на Съюза не допускат прилагането на национални правила, предвиждащи възможността за спиране на плащането на енергопроизводители на компенсацията за обществена услуга, което цели да насърчи производството на електроенергия от възобновяеми източници, до момента, в който свързаните с тези производители лица са платили дължимата от тях компенсация за обществена услуга за електроенергията, която реално са консумирали.

23. В основата на настоящото дело е спор, в който договорите между производителя на енергия, Renerga, и двете дружества — Energijos skirstymo operatorius и Lietuvos energijos gamyba, предвиждат първият да продава цялата електроенергия, която произвежда (която е произведена от възобновяеми източници) на последните. Двете купувачи дружества са задължени от своя страна да заплащат закупената електроенергия. Онова, което договорите всъщност не предвиждат, е задължение на Renerga да произвежда електроенергия. Доколкото разбирам от разясненията на запитващата юрисдикция, договорите са правоотношения, уредени от гражданското право.

24. Определяща характеристика на настоящото дело е начинът, по който се изчислява цената на електроенергията, закупувана от двете дружества: т.нар. компенсация за обществена услуга се добавя към пазарната цена на електроенергията. Тази компенсация за обществена услуга, както и условията около нейното администриране, са предвидени по-конкретно в постановления № 916 и № 1157.

25. Производството пред запитващата юрисдикция е по иск за вреди от забавено плащане на компенсация за обществена услуга. Ergo, предмет на въпросите са само правилата за условията на плащане на такава компенсация, а не (първоначалното) право на доставчика на компенсация за обществена услуга, а още по-малко квалифицирането на такава компенсация като незаконна държавна помощ.

26. Онова, което въпросите предполагат обаче, е, че всъщност Renerga е имало наложени от държава членка (Република Литва) задължения за обществена услуга.

27. Не съм убеден, че случаят е такъв, и поради това съм на мнение, че поставените от запитващата юрисдикция въпроси са недопустими. Не е налице действие на държава членка, с което се налага задължение за обществена услуга.

Член 3, параграф 2 от Директива 2009/72

28. Съгласно член 3, параграф 2 от Директива 2009/72 при пълно зачитане на съответните разпоредби на Договора, по-специално член 106 ДФЕС, държавите членки може да налагат на предприятия, работещи в електроенергийния сектор, в общ икономически интерес, задължения за обществени услуги, които може да се отнасят до сигурността, включително сигурност на доставките, редовността, качеството и цената на доставките и опазването на околната среда, включително енергийна ефективност, енергия от възобновяеми източници и опазване на климата. Член 106, параграф 2 ДФЕС от своя страна гласи, че предприятията, които са „натоварени“ с функцията да оказват услуги от общ икономически интерес, се подчиняват на разпоредбите, съдържащи се в Договорите, и в частност на правилата на конкуренцията, доколкото прилагането на тези правила не пречатства юридически или фактически изпълнението на специфичните задачи, които са им възложени.

29. Общото между тези разпоредби, е че държавите членки са в основата на налагането, в общ икономически интерес, на задължения за обществени услуги (член 3, параграф 2 от Директива 2009/72) или натоварването на предприятията с функцията да оказват услуги от общ икономически интерес (член 106, параграф 2 ДФЕС).

30. Нито един от литовските нормативни актове, посочени като правна уредба в настоящото становище, не съдържа наложено на Renerga задължение за обществена услуга.

31. По-конкретно, постановления № 916 и № 1157 са ограничени до регулиране на процедурата за доставка на обществени услуги в електроенергийния сектор и одобряване на процедура за администрирането на средства за обществени услуги в електроенергийния сектор. Разпоредбите на тези постановления не налагат задължения на производителите на електроенергия, ползващи възобновяеми източници. Никъде не е предвидено дружество като Renerga да има задължение да произвежда или пренася такава електроенергия.

32. Следователно не е налице акт на държава членка.

33. Сключените между страните в главното производство договори също не налагат такова задължение.

34. Независимо от въпроса дали по принцип един частноправен договор може да съдържа наложено от държава членка задължение за обществена услуга, аз не откривам задължение за обществена услуга в договора. Всъщност договорите, сключени доброволно и както изглежда, без намеса от властите, гласят само, че Renerga се задължава да продава на ответниците, които се задължават да купуват, електроенергията, която то произвежда в електростанциите си и доставя в мрежата, а тази енергия е от възобновяеми източници. Изглежда Renerga просто е упражнила договорната си свобода и така е поела задължение⁶ на доброволна основа. По мое мнение такива действия не могат да се окачествят като задължение по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива 2009/72.

35. Ето защо Република Литва не е могла да наложи задължение за обществена услуга по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива 2009/72.

36. Интересно, такова изглежда е и мнението на запитващата юрисдикция, тъй като тази юрисдикция твърди, че според точки 7.1 и 8.1 от Постановление № 916 Renerga се счита за доставчик на обществена услуга⁷, но както личи от отговорите на искането на Съда за разяснения, самата запитваща юрисдикция счита, че на Renerga не е наложено задължение за обществена услуга по член 3 от Директива 2009/72.

37. За пълнота следва да се подчертае, че за настоящото преюдициално запитване е без значение, че както сочи запитващата юрисдикция, Renerga е изпълнявало надлежно задълженията си по договорите, в смисъл че е охранявало мрежите на ответниците с електроенергия, произведена от възобновяеми източници, докато те не са изпълнявали насрещното си задължение съответно да заплащат на Renerga пълната покупна цена за електроенергията, включително компенсацията за обществена услуга.

38. В каква степен страните по договорите не са изпълнявали произтичащите от тези договори задължения и дали те могат да се позовават на постановления № 916 и № 1157 в този контекст, са въпроси, които следва да се решат от националните съдилища. Както беше обяснено, Директива 2009/72 не е относима към тях.

39. Съзнавам добре, че след като поставените от националните юрисдикции въпроси се отнасят до тълкуването на разпоредба от правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе⁸. Настоящият случай обаче според мен не позволява на Съда да даде полезен отговор на отправените въпроси, тъй като е очевидно, че търсеното тълкуване на различни разпоредби на Директива 2009/72 няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство⁹.

Извод

40. Тези съображения ме водят до убеждението, че настоящото преюдициално запитване е недопустимо.

⁶ Да продава, но не и да произвежда.

⁷ Както е казано по-горе в настоящото заключение, без да се уточнява в какво би се състояла услугата в обществен интерес.

⁸ Вж. решения от 17 юли 1997 г., *Leur-Bloem* (C-28/95, EU:C:1997:369, т. 25) и от 2 март 2017 г., *Pérez Retamero* (C-97/16, EU:C:2017:158, т. 21).

⁹ Вж. за сходни положения решения от 7 юли 2011 г., *Agafitei* и др. (C-310/10, EU:C:2011:467, т. 27) и от 2 март 2017 г., *Pérez Retamero* (C-97/16, EU:C:2017:158, т. 22).

По същество (хипотетично)

41. Останалата част от анализа ми е изготвена, в случай че Съдът не сподели анализа дотук и вместо това реши да отговори на въпросите на запитващата юрисдикция.

Въпрос 1

42. С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 36, буква е) от Директива 2009/72 следва да се тълкува в смисъл, че забранява регулаторните органи да не предоставят каквито и да е стимули, включително компенсация за задължения за обществена услуга, или ограничава такива стимули.

43. Член 36 от Директива 2009/72 определя общите цели на регулаторните органи. Той предвижда, че при изпълнение на регулаторните функции, посочени в тази директива, регулаторният орган взема всички подходящи мерки за постигането на редица цели¹⁰, една от които е осигуряване на подходящи стимули в краткосрочен и дългосрочен план за операторите и ползвателите на системи, така че да се увеличи ефикасността на системите и да се насърчи интеграцията на пазарите (буква е) от член 36).

44. Не виждам с какво тълкуването на тази разпоредба е релевантно за целите на спора в главното производство.

45. Предметът на това производство не са действия на регулаторния орган¹¹. Нещо повече, запитващата юрисдикция никъде не обяснява как временното спиране на компенсация за производители на електроенергия, произведена от възобновяеми източници, е свързано със стимул, чиято цел е да подобри ефективността на работата на системата.

46. Ето защо предлагам на въпрос 1 да се отговори, че член 36, буква е) от Директива 2009/72 допуска прилагането на национални правила, които предвиждат възможността за временно спиране на плащането на енергопроизводителите на компенсация, предвидена да насърчи производството на електроенергия от възобновяеми източници, до плащането от свързаните с производителя лица на компенсация за обществена услуга за реално консумираната електроенергия.

Въпрос 2

47. С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 3, параграфи 2 и 6 от Директива 2009/72 допуска национално законодателство, което позволява — на основания, които не са пряко свързани с дейностите на производителите на електроенергия от възобновяеми източници, а се дължат на действията на свързани с производителя лица — временното спиране на плащане на компенсация за обществена услуга на производителите, дори те да изпълняват всички свои договорни задължения към дружествата, купувачи електроенергия от тях. Запитващата юрисдикция иска да се изясни също дали уредба на плащания на компенсация, която допуска временното спиране на плащане на такава компенсация, е дискриминационна, неясна и ограничаваща лоялната конкуренция.

¹⁰ В рамките на задълженията и правомощията, посочени в член 37, в тясно сътрудничество с други релевантни национални органи, включително органите по конкуренция, когато това е необходимо, без да се засяга тяхната компетентност.

¹¹ Съгласно член 35, параграф 1 от Директива 2009/72 държавата членка следва да учреди един-единствен национален регулаторен орган. Преюдициалното запитване не сочи кой орган е определен за такъв от Република Литва (това е Националната комисия за контрол на цените и енергията — <https://ec.europa.eu/energy/en/national-regulatory-authorities>). Вместо това на две места се сочи литовското правителство.

48. Съгласно член 3, параграф 6 от Директива 2009/72, когато държава членка предоставя финансова компенсация, други форми на компенсация и изключителни права за изпълнението на задълженията, установени в параграфи 2 и 3, тя трябва да прави това по недискриминационен и прозрачен начин.

49. Думата „когато“ в тази разпоредба сочи, че държавите членки не са длъжни да компенсират финансово предприятията, задължени да предоставят обществена услуга по член 3, параграф 2 от Директива 2009/72.

50. Нещо повече, следва да се припомни, че от съображение 46 от Директива 2009/72, където се казва, че Директивата определя „общи минимални стандарти“, които съобразяват *inter alia* опазването на околната среда, следва, че Директивата не хармонизира напълно и изчерпателно всички включени в нея аспекти.

51. Никъде в Директивата не се съдържат подробни правила за прилагането на мерки за подкрепа на доставчиците на обществена услуга в държавите членки. Оттук правя извода, че доколкото спазват общите принципи, като принципите на недопускане на дискриминация и на прозрачност, държавите членки разполагат с известна свобода на преценка.

52. Накрая, по отношение на предшестващата Директива 2009/72 Съдът е постановил¹², че държавите членки имат право да определят обхвата и организацията на услугите си от общ икономически интерес. По-конкретно, те могат да отчитат целите, съответни на националната им политика¹³.

53. Ето защо предлагам на въпрос 2 да се отговори, че член 3, параграфи 2 и 6 от Директива 2009/72 допуска национално законодателство, което позволява — на основания, които не са пряко свързани с дейностите на производителите на електроенергия от възобновяеми източници, а се дължат на действията на свързани с производителя лица — временното спиране на плащане на компенсация за обществена услуга на производителите, дори те да изпълняват всички свои договорни задължения към дружествата, купувачи електроенергия от тях.

Въпрос 3

54. С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали съгласно член 3, параграф 15 от Директива 2009/72 Република Латвия е била длъжна да информира Комисията за въвеждането в националното право на възможността за временно спиране на плащането по мярка за подкрепа на доставчиците на обществена услуга.

55. Член 3, параграф 15 от Директива 2009/72 задължава държавите членки да информират Комисията за всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за универсална услуга и за обществени услуги, включително за опазване на околната среда, независимо дали тези мерки изискват дерогация от Директивата. Те са задължени и да информират Комисията на всеки две години за всички промени в тези мерки, пак независимо дали те изискват дерогация от Директивата.

56. Не виждам как промяната и временното спиране на договорено плащане могат да съставляват мярка за изпълнение на задължение за обществена услуга по смисъла на член 3, параграф 15 от Директива 2009/72.

¹² Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 176, 2003 г., стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 61).

¹³ Вж. решение от 21 декември 2011 г., ENEL (C-242/10, EU:C:2011:861, т. 50).

57. Ето защо предлагам на въпрос 3 да се отговори, че член 3, параграф 15 от Директива 2009/72 не изисква от държавата членка да информира Комисията за въвеждането в националното право на възможността за временно спиране на плащането по мярка за подкрепа на доставчиците на обществена услуга.

Въпрос 4

58. С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали предвиждането от държава членка в националното право на основни правила и механизъм за ограничаване на компенсацията, дължима на доставчиците на услуга в обществен интерес, е в разрез с целите на прилагането на Директива 2009/72 и на общите принципи на правото на Съюза (правна сигурност, легитимни очаквания, пропорционалност, прозрачност и забрана за дискриминация).

59. Предоставената от запитващата юрисдикция информация не ми позволява да преценя доколко посочените по-горе общи принципи на правото на Съюза биха могли да бъдат нарушени.

60. Нещо повече, релевантните елементи бяха вече разгледани в частта по допустимостта и по втория въпрос. Всъщност, ако се допусне, че предметът на делото попада в обхвата на Директива 2009/72, то не би имало нужда да се обсъждат принципите на първичното право, сочени от запитващата юрисдикция.

Заключение

61. По изложените по-горе съображения предлагам Съдът да отговори на въпросите, отправени от Vilniaus miesto apylinkės teismas (Районен Вилнюс, Литва), както следва:

„Преюдициалното запитване от 11 април 2017 г. на Vilniaus miesto apylinkės teismas (Районен съд Вилнюс, Литва) е недопустимо“.